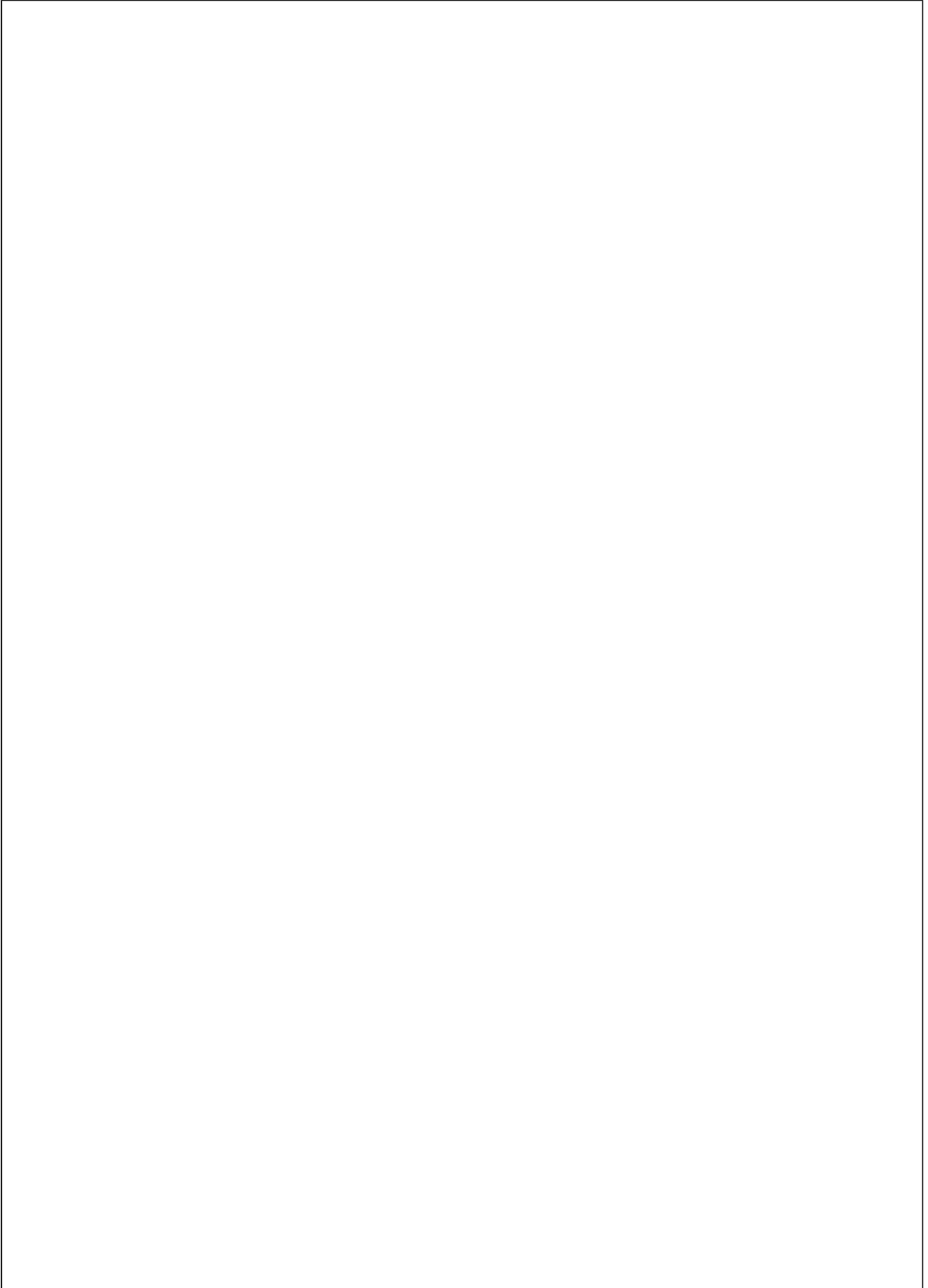

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/240540,Gdzie-polski-mundur-tam-wolna-i-niepodlegla-Rzeczpospolita.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/240540,Gdzie-polski-mundur-tam-wolna-i-niepodlegla-Rzeczpospolita.html)
16.04.2026, 05:36

[Następny](#)

[Powrót](#)

Gdzie polski mundur, tam wolna i niepodległa Rzeczpospolita

15 kwietnia 2026 r. w Kraśniku odbyła się uroczystość przekazania tradycji 18. Brygadzie Zmotoryzowanej. W wydarzeniu wziął udział zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski.

15.04.2026

[18. Brygada Zmotoryzowana Wojsko Polskie](#)

Główne uroczystości odbyły się na placu przy ulicy Oboźnej w Kraśniku, podczas których nastąpiło przekazanie 18. Brygadzie Zmotoryzowanej tablic pamiątkowych – dziedzictwa tradycji Kresowej Brygady Kawalerii i Wołyńskiej Brygady Kawalerii, dwóch wielkich jednostek Wojska Polskiego, które broniły kraju w 1939 r. Obchody rozpoczęła Msza święta w kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny.

W swoim przemówieniu, zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski zwrócił się do oficerów, podoficerów i żołnierzy 18. Brygady Zmotoryzowanej:

- Służycie Polsce, dbając o jej bezpieczeństwo. Tam, gdzie jest polski mundur, czapka z orzełkiem w koronie, tam jest wolna i niepodległa Rzeczpospolita. Bądźcie godni tych, których tradycje dziedziczycie.

Podczas wydarzenia zaprezentowana została wystawa wrocławskiego Oddziału IPN [„Wojsko Polskie i jego tradycje 1918-1939”](#). Przedstawiono w niej organizację, skład i wyposażenie Wojska Polskiego w latach 1918-1939, a także wizerunki postaci najważniejszych dowódców WP w kampanii polskiej 1939 r. Wystawę można oglądać na Rynku w Kraśniku do 5 maja 2026 r.

W uroczystościach wzięli udział m.in. dowódca 18. Dywizji Zmechanizowanej gen. bryg. Dariusz Lewandowski, dowódca 18. Brygady Zmotoryzowanej płk Zbigniew Padyjasek, dyrektor Biura Prezesa IPN dr Marek Jedynak, dyrektor lubelskiego Oddziału IPN dr Robert Derewenda.

Patronem 18. Brygady Zmotoryzowanej jest gen. bryg. Kazimierz Dworak. Od września 1932 r. – dowódca 24. Pułku Ułanów w Kraśniku w składzie 10. Brygady Kawalerii, z którą wziął udział w kampanii obronnej 1939 roku.

* * *

24. Pułk Ułanów im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego powstał z 214. Pułku Ułanów Armii Ochotniczej, który został powołany do życia 6 lipca 1920 r. rozkazem głównego inspektora Armii Ochotniczej generała Józefa Hallera.

Organizatorem i pierwszym dowódcą 214. Pułku Ułanów Armii Ochotniczej był płk Tadeusz Żółkiewski, potomek Hetmana Wielkiego Koronnego Stanisława Żółkiewskiego. Żołnierze pułku uczestniczyli z sukcesami w wojnie polsko-bolszewickiej. Po zakończeniu działań wojennych, w uznaniu wartości bojowych 214. Pułk Ułanów Armii Ochotniczej został przemianowany na 24. Pułk Ułanów i skierowany do Żółkwi. 4 kwietnia 1922 r. siedzibą Pułku ostatecznie został Kraśnik.

Od początku stacjonowania w Kraśniku obecność Białych Ułanów była bardzo zauważalna. Pułk czynnie uczestniczył w życiu miasta, pomagając przy zbieraniu datków, akcjach dobroczynnych, czy organizowaniu opraw wojskowych świąt kościelnych i państwowych. Okres pokoju pułk wykorzystał głównie na systematyczne szkolenie bojowe.

W marcu 1937 r. postanowiono, że 24. Pułk Ułanów wraz z 10. Pułkiem Strzelców Konnych z Łańcuta utworzą pierwszą w Polsce brygadę zmotoryzowaną. Pod dowództwem płk Kazimierza Dworaka przygotowano doświadczalną jednostkę na zbliżający się nieuchronnie sprawdzian, którym miała być agresja III Rzeszy na Polskę.

W kampanii wrześniowej pierwszy bój pułk stoczył 1 września 1939 r. pod Jordanowem i Wysoką, a trzy dni później walczył pod Kasiną Wielką. Od 8 września toczył walki pod Łańcutem, Rzeszowem, Dobrocinem oraz w rejonie Lwowa. 17 września 1939 r., po zakończeniu walk, 10. Brygada dostała rozkaz przemarszu w kierunku południowym. 19 września przekroczyła granicę węgierską, docierając do Komarom, gdzie żołnierze 24. Pułku Ułanów z Kraśnika zostali internowani.

W ramach organizowanej w 1940 r. Armii Polskiej we Francji, w miejscowości Mondragon rozpoczęto odbudowę Pułku. Po porażce Francji, Pułk został ewakuowany na pokładzie angielskiego statku „Royal Scotsman” do Szkocji, gdzie został przekształcony w pułk pancerny i włączony w struktury formowanej właśnie dywizji pancerniej.

Działając w ramach 10. Brygady Kawalerii Pancernej 1 Dywizji Pancernej generała Maczka, żołnierze rodem z Kraśnika stoczyli wiele walk na kontynencie w latach 1944-45. Brali czynny udział w wyzwoleniu Belgii, Holandii i Francji. Wojnę 24. Pułk Ułanów zakończył 5 maja 1945 r. na terytorium Niemiec przebywszy całą kampanię na Zachodzie. 7 maja 1947 r. nastąpiło uroczyste pożegnanie sztandaru i rozwiązanie Pułku w Hanowerze.

Polecamy:

- [Andrzej Konstankiewicz, Paweł Mikołaj Rozdżestwieński, Krzysztof Haładaj, *Wojsko Polskie 1939. Organizacja i uzbrojenie*](#)
- [Biogram gen. brygady Kazimierza Dworaka](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraśnik

Lublin

Polskie wojsko

Uroczystości